

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1.— Din.

Evharistični dan v Tržiču.

Za evharistični kongres, ki se vrši koncem junija v Ljubljani, se moramo predvsem duhovno pripraviti. Ni namreč glavni namen kongresa samo zunanja manifestacija, ampak predvsem preobrazba duha in srca. Duh božji naj seje obilno v naša srca že v dneh priprave in ob kongresu naj bodo duhovni sadovi pri vsakem že obilni!

Za uspeh kongresa v naši župniji že dolgo molimo. Posebna molitev, ki je natisnjena na razdeljenih podobah, naj postane te mesece kar družinska molitev. Vsi verniki so vabljeni, da za uspeh kongresa molijo zlasti pri sv. maši in pri prejemu svetega obhajila.

Da bo pa duhovna obnova zajela čim več vernikov in da bomo imeli kongres stalno pred očmi, bomo v naši župniji postavili posebni kongresni spominski križ. Bo to le preprosta oblika križa brez razpela, a tako velika, da nam bo vsem velik opomin. Najprimernejše mesto za ta križ je v naši župniji pač na griču sv. Jožefa. Na ta grič se ozira naš delavec, ko gre v tovarno in ta grič imajo pred očmi naši župljani iz mesta in vasi, kadar hodijo po mestu. Spominski križ na griču naj dviga naše misli h Bogu in naj nas navdušuje za kongres.

Kdaj pa je lepša prilika za postavitve tega križa kot na dan celodnevne češčenja sv. R. T. To je pri nas 24. marca, na dan pred praznikom naše farne patrone. Cel dan bomo častili v cerkvi sv. R. T., zvečer bomo imeli ob 1/26. uri v župni cerkvi evharistični govor, nato slovesne pete litanije Srca Jezusovega in nato procesijo z lučkami na grič sv. Jožefa. To procesijo bomo uvrstili tudi še v vrsto svetoletnih, ker nekateri niso bili še pri treh navzoči. Zato bomo najprvo v procesiji obiskali župno cerkev in tudi v cerkvi sv. Jožefa bomo opravili predpisane molitve. Pred cerkvijo sv. Jožefa bomo blagoslovili križ in pred blagoslovljenim križem bo kratek govor in ljudsko petje pesmi „Kraljevo znamenje križ stoji...“

Tiste dni bomo imeli na razpolago poleg domačih še tujega g. spovednika, pa bodo premnogi lahko izpolnili velikonočno dolžnost. Le v slučaju slabega vremena bo procesija k sv. Jožefu odpadla in bo pač drugič.*

Evharistični dan naj bo prav posebno letos dan celodnevne češčenja v naši župniji. Pripravimo se ta dan za velikonočne praznike in za slavlje evharističnega Kralja ob kongresu v Ljubljani. Pripravimo se predvsem duhovno, obenem pa pokažimo tudi s svojimi žrtvami ta dan ljubezen do Kristusa. Za zunanje priprave kongresa so namreč predvideni tudi veliki stroški. K tem stroškom bomo na evharistični dan prispevali potom darovanj, ki bodo pri vseh božjih službah. Ločeno po soseskah naj gre ta dan vsa župnija k darovanju v eni misli: Dar posojujemo Bogu, ki ga bo prav gotovo v eni ali drugi obliki obilno povrnil.

Pridite, molimo in pripravimo se na svečanost evharističnega Kralja!

* Primerne sveče bodo po prav nizki ceni na razpolago tudi pred cerkvijo.

Zakrajšek Viktor:

Tolažba sv. vere.

Ko sem se ponovno odpravil na pot v Sandžak, mi pravi g. škof Gnidovec: „Slišal sem, da je v mestu A. precej bolna neka katolikinja in da želi prejeti sv. zakramente. Ne pozabite nanjo, ko boste tam, in uredite vse, kakor veste in znate po predpisih Cerkve.“

Prišel sem v označeno mesto in takoj povprašal po bolni ženi — imena ji nisem vedel. Ni bilo treba dolgo povpraševati. Takoj sem izvedel, da se je pred mesecem preselila v mesto B, odkoder sem ravnokar prišel. Ko sem uredil druge stvari, sem se po nekaj dneh vrnil v označeno mesto. Kmalu sem našel njenega že odraslega sina, ki mi je začel takoj pripovedovati, kako zna na pamet od svoje matere, ki je Slovenka tam nekje od Trsta doma, vse slovenske molitve in celo lavretanske litanije, četudi mu je oče

Črnogorec in sta oba pravoslavna. Mati mu leži težko bolna v banovinski bolnici. Pa me je peljal k njej v bolnico, a med potjo mi je pravil svojo in svoje matere življensko-pot.

Večer je že bil, ko sva prišla v lepo novo bolnico, pa sem kljub temu takoj lahko obiskal bolno ženo. Pristrčno me je pozdravila, kot da sva stara znanca — vse druge bolnice so prisluhnile in takoj je ena vprašala, če sem morda njen sin. ... Dogovorila sva se, da jo bom drugo jutro prišel previdet. Takoj po mojem odhodu je seveda morala vsem svojim sotrpinkam in strežniškemu osebju razlagati, zakaj sem prišel.

Drugo jutro sem maševal v stanovanju slovenskega orožnika. K sv. maši se je zbralo lepo število tamkajšnjih katoličanov. Po sv. maši sem spravil sv. popotnico in vse potrebno v aktovko in se napotil proti bolnici. Bolniška uprava mi je bila zelo uslužna in je dala prenesti za ta slučaj bolno ženo v posebno sobo. Takoj ob vstopu sta me dve strežnici prosili, če jima dovolim, da prisostvujeta. Zakaj ne!

Ko sem bolnico spovedal, sem na mizo postavil križ in dva svečnika, ki sem ju seveda prinesel s seboj. Vzel sem iz aktovke Najsvetejše in podelil sv. obhajilo. Seveda je bilo vse brez zvončka in strežnika kakor tudi brez pobožnih spremljevalcev. Mnogo je nadomestila obhajankina pobožnost. Podelil sem ji še zakrament sv. maziljenja in papežev blagoslov ter pospravil svoje stvari. Ko sem ji podal roko, so jo obile solze; naglas je zaplakala in solze veselja so padale na mojo roko, ki je kar ni hotela izpustiti ...

Ni bilo časa, da bi se udajal mehkim čuvstvom; hiteti sem moral, poštni avto je že čakal. Nisem smel zamuditi: Za drugi dan sem bil napovedan na nasprotni strani škofofije v sosednji fari, kjer sem predsedel nekaj ur v spovednici. Seveda je bilo treba prej prevoziti nad 200 km pota.

Viktor Kragl:

Bivšemu tržiškemu župniku † Fr. Sal. Špendal-u v spomin! (Nadaljevanje.)

Poleg cerkvenih stavb se je kot predsednik šentanskega krajnega šolskega sveta z vso vnemo zavzel tudi za zidavo nove šentanske šole in je le-to sam izpeljal. V nekaterih ozirih je bilo tu še več ovir pri

započetem delu in zato v oktobru 1894 tako pomirjevalno svari: "... ste prošeni, da bi se ne hudovali in kregali; če ima kdo kak pravičen ugovor, se lahko zlepa poravnamo. Če bi pa na ta način le ne mogli skupaj spraviti vsega potrebnega, bo šla stvar na gosposko in ta bo že skrbela, da pride vse v red, pa stroški bodo gotovo večji." — Ob koncu vseh zidav javno oznani: "Končano je delo, katero je prizadevalo veliko skrbi in truda in vsi lahko rečemo: Hvala Bogu". — Še dve stavbi je † Špendal srčno želel v Tržiču izpeljati: podaljšanje tržiške župne cerkve in pa Dom za redovnice, katere naj bi oskrbovale nadaljno izobrazbo dekletom po dovršeni osnovni šoli. Ni mogel teh dveh svojih idealov izpeljati vsled pomanjkanja sredstev, dasi je imel načrte za podaljšanje cerkve že pripravljene.

Že leta 1881 se je † Špendal z vso vnemo lotil prenavljanja župne cerkve in ji skušal oskrbeti vsega, kar ni še dosti lepega in prikladnega imela. Prva skrb mu je bila naprava novega tabernakelja in obnove glavnega oltarja in prižnice. Lepo prenoviti je dal tudi oltar v škapulirski kapelici, kjer je bilo častno mesto na oltarju odločeno podobi presv. Srca Jezusovega. Po cerkvi je oskrbel nov tlak in nova glavna vrata. Stranskim oltarjem je oskrbel nove kipe svetnikov in naprosil je veletovarnarja Gassnerja, da je kupil za stranske oltarje podobi Marije Vedne pomoči in sv. Alfonza Ligu. Za krstni kamen je oskrbel nove krstne posode. Oltarjem nove svečnike in pa nov velik svečnik za velikonočno svečo. Na njegovo prizadevanje je cerkev dobila nov veliki lesteneč in dva manjša lestence in pa nove svetilke. Izmed vseh novih naprav najdragocenejši pa je bil nov križev pot, katerega je umetniško v Parizu naslikal domač umetnik Jurij Šubic, okvirje pa napravil Janez Vurnik. Cerkev je dobila tudi nov, dragocen ciborij in številna raznovrstna nova cerkvena oblačila. Stolpni uri je oskrbel novo kazališče in cerkveno stavbo je dal zunaj in znotraj popraviti in prebeliti, cerkveno streho pa na novo prekriti.

Z isto vnemo kot za župno cerkev se je † Špendal lotil dela pri podružnicah z raznovrstnimi novimi popravami in napravami. Pri sv. Jožefu sta bila oltarja sv. Roka in sv. Joahima temeljito prenovljena; oltarji so dobili nove svečnike, nove križe in nove kanontable; streha in zvonik pa novo streho. — Cerkev sv. Andreja je bila od zunaj vsa popravljena, kipi svetnikov polihromirani, vrata in klopi prelakirane. — Pri sv. Ani je dal

prenoviti vse 3 oltarje in k stranskim oltarjem dal napraviti nove svečnike; šentanska cerkev je bila tudi zunaj in znotraj prebeljena. — V Lomu je dal leta 1896 † Špendal popolnoma prenoviti oltar 14 pomočnikov in tej cerkvi je tudi oskrbel nov križev pot.

Tudi za ureditev farnega pokopališča je kazal † Špendal izredno skrb; takoj po prihodu v Tržič je dal odstraniti že napol razpadlo mrtvašnico, ki je stala tik kaplanije in obenem je preuredil oz. olepšal dohod k farni cerkvi. Ves razmetan in z rušo pokrit zid okoli pokopališča je dal ometati in z opeko pokriti. Dvakrat za časa svojega župnikovanja leta 1890 in pa leta 1906 je dal farno pokopališče razširiti in podaljšati in je v to svrhu glasom škofijskega dovoljenja odstopil precejšen kos svojega nadarbinskega zemljišča. — Leta 1887 je dal tudi pokopališče v Lomu razširiti in mrtvašnico pozidati.

† Špendal je zahteval zlasti pri cerkvi strog red in udeleževanje službe božje natančno po cerkvenih predpisih. Že v prvem oznanilu po svojem drugem prihodu v Tržič je napovedal: „Služba božja se bo ob nedeljah in ob delavnikih začela točno ob oznanjeni uri. Spovedovalo se bo ob 5 zjutraj; ob nedeljah še prej, če boste prišli; v sobotah zvečer samo do 8. ure in ne pozno v noč.“ Resno je večkrat opominjal ženstvo glede obnašanja v cerkvi: „V zakristiji in na koru ni nobenega ženskega prostora (razen pevk. oz. gluhih spovedenk, vpeljavk in botr). Ženske, ki imate sedeže pod prižnico imate vhod in izhod le po cerkvi in ne skozi zakristijo, da zlasti po prvi maši ne bodele motile obhajancev; dokler ne mine obhajilo naj se tudi iz kapelice ne hodi mimo glavnega oltarja! Med službo božjo ni nikomur dovoljeno se sprehajati po pokopališču, ki je cerkveno in ni javen prostor!“ Posebno je opominjal glede obnašanja, kadar je izpostavljeno presv. Rešnje Telo: „— nikakor ni dopuščeno, da bi ženske gologlave hodile ob času, ko je presv. R. T. izpostavljeno, v cerkev. Sveto je za svete!“ Tudi k sv. obhajilu naj bi ženske ne pristopale gologlave.

Vedna skrb † župnika Špendala je bila, da se je cerkvena služba božja kar najbolj mogoče dostojno in slovesno vršila. Ob največjih cerkvenih praznikih je uvedel celo latinske večernice. Na praznik Posvečevanja cerkva se je po litanijah odpel slovesni „Magnifikat“ med kadenjem oltarja. — Za časa Špendalovega župnikovanja je škofištvo naročilo slovesno praznovanje pobož-

nosti v čast presv. Srcu J.; prisrčno je priporočal to prelepo pobožnost in vabil zlasti k zadostilnemu sv. obhajilu in tem oznanilom je pristavil † Špendal prošnjo, „da bi presv. Srce Jez. obudilo v nas duha kesanja in resnične pokore in užgalo ogenj ljubezni.“ K vabilu k tridnevnic v čast presv. Srcu J. ob koncu 19. stoletja pristavlja: „Daj Gospod, da bi te dneve preživeli v proslavo božjega Srca, katero nam bo naše zaupanje in našo ljubezen z obilnimi milostmi stotero povrnilo!“ (Dalje prihodnjič.)

To in ono.

„Pred Tržičem moramo sneti klobuk!“, tako je bilo zapisano letos v neki razpravi o naročnikih Mohorjeve družbe. Zadnja leta je bilo pri nas kar po 425 mohorjanov, a lani je šlo za to številko že precej trdo. Tudi letos manjka še precej prigrasov, da to število ohranimo. Na noge! V letošnjem kalendarju bo tudi imenik vseh udov. Poskrbimo še te dni, da število naročnikov v naši župniji ne bo padlo.

Zlatoporočenca imamo letos v naši župniji. Dne 9. februarja je preteklo 50 let odkar sta stopila pred poročni oltar v Tržiču Godnov Jožef — Travnarjev iz Doline št. 45 in Polajnar Frančiška — Počivalnikova od Svete Ane 6. Ženin se je rodil 20. 4. 1858, nevesta pa 1. 2. 1855. Pri Kotarju v Dolini preživljata svoje stare dni in sta oba telesno še kar čvrsta, le mož ima zadnja leta hudo živčno bolezen v glavi. Obred zlate poroke se radi moževe bolezni ni mogel izvršiti v cerkvi. Obiskal pa je župnik oba zlatoporočenca na predvečer na domu in dober sosed je pripeljal drugo jutro ženo v cerkev, da je prejela sv. zakramente. Bog naj pomaga zlatoporočencema prenašati težo življenja!

40 let je bil mrliški oglednik za občino Sveto Ano kolar Kavar Matevž. Ravno v sredi februarja pred 40 leti je napravil prvi mrliški list in prav ob 40 letnici je bil napravljen tudi njemu. Odšel je k Bogu po plačilo 5. februarja. Naj dobri in vestni mož počiva v miru!

Govori ob pustni pobožnosti bodo tudi letos vse tri dni popoldne ob tretji uri. Govoril bo v nedeljo g. dr. Simončič Pavel, vikar iz Kranja, v ponedeljek in torek pa g. župnik iz Kovorja Hostnik Anton.

Pri darovanjih za sveče so darovali letos: Šentančani Din 366.—, Dolinci Din 639.—, Tržičani in Bistričani Din 3279.—.

Izstop iz rimo-katoliške vere je prijavila srezkemu načelstvu v Kranju dne 9. fe-

bruarja 1935 Govekar Ivana, ki se je rodila pri Sveti Ani štev. 23 očetu Jožefu in materi Frančiški roj. Kovčič dne 15. maja 1894.

Namesto venca na krsto Ivanki Babič je darovala Vincencijevi konferenci družina Ruech-Dobrin Din 100— in družina Mežek Din 50— namesto cvetja na krsto staremu očetu Andreju Mežek. Bog povrni!

Oznanila za marec.

1. Prvi petek v mesecu. Ob 6 sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer od osme do devete ure skupna molitev sv. ure v župni cerkvi.

3. III. predpepelnična nedelja, prva v mesecu, pustna nedelja in pričetek 40 urne pobožnosti. Po pridigi pred 6. sv. mašo bo blagoslov z Najsvetejšim, ki ostane izpostavljen do šeste ure zvečer. V ponedeljek bo Najsvetejše izpostavljen od 6. zjutraj do 6. zvečer, v torek pa od 6. zjutraj do končane popoldanske pobožnosti. Kdor prejme sv. zakramente in moli v papežev namen, dobi popolne odpustke; nepopolne odpustke pa nudi tudi vsak obisk Najsvetejšega, združen z molitvijo in kesanjem. *Vsaki dan tridnevniče bo popoldne ob treh pridigi in litanije*, v torek bodo za sklep slovesne pete litanije Srca Jezusovega in zahvalna pesem.

Ure čiščenja naj bodo ob tridnevnicah razdeljene: V nedeljo 11. — 12. bližnji sosedje, 12. — 1. čč. šolske sestre, 1. — 2. dekliška Marijina družba, 2. — 3. ženska Marijina družba, 4. — 5. tretji red, 5. — 6. moške in mladeniči. V ponedeljek in torek je red isti kot v nedeljo, le po 11. uri dopoldne naj pridejo tisti otroci, ki so tedaj prosti šolskega pouka.

Sv. maše bodo te dni ob 6., 8. in 10. uri.

5. Pustni torek. Zvečer ob 11. uri bo opomnil veliki zvon na postni čas.

6. Pepelnica. *Strogi post*. Ob 3/4 6 bo slovesen blagoslov pepela in nato pepeljenje, ki se vrši tudi še po šesti sv. maši, katera je orglana. Ta dan je pričetek dobe za izpolnjenje velikonočne dolžnosti. Pri nas je mogoče tudi sv. zakramente ob pustni tridnevnicah obrniti v ta namen.

10. Prva postna nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

13., 15., 16. kvaterni dnevi. V petek je strogi post, v sredo in soboto je pa dovoljeno jesti meso, a si moramo pri jedi pritrpati.

16. — 18. Tridnevnik na čast sv. Jožefu. Vsak večer litanije sv. Jožefa.

17. Druga postna in kvaterna nedelja. Službe božje so v navadnem redu. *Po šesti sv. maši se moli pol ure pred Najsvetejšim skupno za duhovnike*, za katere se vrši predpisana molitev tudi po vseh pridigah in pri večericah. *Pred cerkvijo je pušca za reževe Vincencijeve konference.*

19. Sv. Jožef, zapovedan praznik. Ob šestih je sv. maša z dvema blagoslovoma. Ob desetih je sv. maša samo v cerkvi sv. Jožefa na griču. Popoldne ob 2. uri so v cerkvi sv. Jožefa litanije sv. Jožefa, ob 3. uri pa slovesne pete litanije Matere božje v župni cerkvi.

24. Tretja postna nedelja in celodnevno čiščenje sv. R. T. v naši župniji. Na predvečer po Ave Mariji je slovesno zvonjenje v vseh cerkvah župnije. Enako zvonijo povsod tudi zjutraj k dnevu. Zjutraj ob 6. uri je blagoslov z Najsvetejšim in nato pred sv. mašo

še litanije Srca Jezusovega. Sv. maše bodo ob 6., 8., 9. in 10. Ob desetih je slovesna sv. maša z leviti. Naj ne bo ta dan cerkev nikdar slabo obiskana! Za ure molitve, ki jih bo oznanjal veliki zvon, naj se razvrstijo: dopoldne do 11. ure vaščani, 11. — 12. šolski otroci, 12. — 1. čč. šolske sestre, 1. — 2. dekleta, 2. — 3. bo skupna ura molitve s petjem, 3. — 4. žene, 4. — 5. ženske splošno, 5. — zaključka moški. Zaključek je označen na prvi strani lista!

25. Marijino Oznanenje, god naše farne patronne. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim, ob desetih je slovesna peta sv. maša z dvema blagoslovoma in z leviti. Popoldne so slovesne pete litanije Matere božje.

31. Četrta postna nedelja. Službe božje v navadnem redu.

Vsak petek v postu je zvečer ob sedmih sv. križev pot in blagoslov z Najsvetejšim.

Shodi cerkvenih organizacij:

Katoliška akcija: sestanki po oznanilu v cerkvi.

Dekliška Marijina družba: shod 10., skupno sv. obhajilo 31.

Marijina družba za žene: shod 17., skupno sv. obhajilo 10.

III. red: shod 3., vesoljna odveza 19. in 25.

Marijina vrtca: sestanki po oznanilu.

Mladinska pobožnost: 24. popoldne ob 2. uri.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 2., dečki osnovnih šol 16., deklice osnovnih šol 23.

Župnijska kronika za januar.

Januarja v naši župniji rojenih: 14.

Januarja v naši župniji poročeni: nihče!

Januarja v naši župniji pokopani:

1. Šter Vladimir, samski zasebnik, rojen v Trzinu 22. 8. 1896, umrl v Trzinu, Ljubljanska cesta 15, dne 6. januarja.
2. Dobrin Mihael, sin čevljarja, rojen v Trzinu 5. 1. 1935, umrl v Trzinu, za Virjem 8, dne 9. januarja.
3. Dobrin Mihaela, rojena v Trzinu 5. 1. 1935, umrla v Trzinu, za Virjem 8, dne 9. januarja.
4. Klemenc Ivana, žena posestnika, rojena pri Sveti Ani 11. 8. 1864, poročena 8. 5. 1892, umrla pri Sveti Ani 50, dne 13. januarja.
5. Stritih Anton posestnik in tesarski mojster, rojen na Bistrici 22. 4. 1870, poročen tretjič 18. 4. 1915, umrl na Bistrici 50, dne 15. januarja.
6. Petelinšek Helena, žena predilniškega mojstra, rojena pri Sv. Pavlu pri Preboldu 15. 4. 1872, umrla na Bistrici 54, dne 18. januarja.
7. Gros Janez, bivši usnjarski pomočnik — vdovec, rojen 17. 1. 1855 v Križah, poročen 10. 2. 1889, umrl na Bistrici 34, dne 19. januarja.
8. Ferlan Ivana, zakonska hči čevljarkega pomočnika, rojena v Trzinu 26. 11. 1934, umrla v Trzinu, Ljubljanska cesta 56, dne 26. januarja.
9. Babič Ivana, samska hči posestnika in gostilničarja, rojena v Trzinu 14. 1. 1914, umrla v ljubljanski bolnici 26. januarja, pokopana v Trzinu 27. januarja.

Januarska poročila od drugod:

1. Svetlič Artur, poročnik žandarmerije, rojen v Trzinu 111, dne 5. 1. 1905, se je poročil v Ljubljani — župnija sv. Cirila in Metoda, dne 1. decembra 1934.

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Trzinu. Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Guido Rant, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: Srečko Magolič.